

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžk/17/2020
Identifikačné číslo spisu: 5018200443
Dátum vydania rozhodnutia: 13.07.2021
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5018200443.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: M. Ď., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXX, 013 52 Súľov-Hradná, proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, so sídlom Národná č. 34, 010 01 Žilina, v konaní o všeobecnej správnej žalobe proti rozhodnutiu žalovaného sp.zn. KaZA/25398/2018 zo dňa 15.10.2018, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline sp.zn. 30S/152/2018 zo dňa 27. marca 2020, jednomyselne takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

Konanie na krajskom súde

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) napadnutým uznesením č.k. 30S/152/2018 zo dňa 27. marca 2020 (ďalej tiež „napadnuté uznesenie“) zamietol návrh žalobkyne na odpustenie zmeškania lehoty na podanie sťažnosti proti pôvodnému uzneseniu krajského súdu sp.zn. 30S/152/2018 zo dňa 21.10.2019.

2. Krajský súd dôvodil, že určitá okolnosť môže byť ospravedliteľným dôvodom odpustenia zmeškania lehoty v prípade, ak existuje príčinná súvislosť medzi uvádzanou skutočnosťou a zmeškaním lehoty.

3. Trvalý nepriaznivý zdravotný stav účastníka konania, ktorý sa počas trvania lehoty na podanie prostriedku procesnej nápravy nemenil, nemožno podľa mienky krajského súdu považovať za ospravedliteľný dôvod.

4. Vo vzťahu k elektronickej forme vyhotovenia sťažnosti krajský súd dospel k záveru, že neobstojí tvrdenie žalobkyne, že neovláda prácu na počítači, keďže rovnakú relevanciu má písomné podanie.

II.

Kasačná sťažnosť žalobkyne

5. Proti uzneseniu krajského súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „sťažovateľka“) v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f/, g/, j/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „S.s.p.“) a navrhovala, aby kasačný súd zrušil napadnuté uznesenie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prípadne aby sám vo veci zrušenia rozhodnutia žalovaného rozhodol a žalobkyňi priznal náhradu trov konania a trov kasačného konania.

6. Sťažovateľka vo vzťahu k zamietnutiu návrhu na odpustenie zmeškania lehoty opakovane uviedla, že sú s manželom ťažko zdravotne postihnutí a právna úprava nehovorí, že pre odpustenie zmeškanej lehoty musia ležať v nemocnici.

7. Sťažovateľka namietala aj ďalšie skutočnosti, ktoré však nesúviseli s rozhodovaním krajského súdu o odpustení zmeškanej lehoty:

- žalobné námietky sú podložené rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. sp.zn. PL. ÚS. 36/95, I. ÚS 87/93, PL. 16/95 alebo sp.zn. I. ÚS. 564/2012),
- rozhodovali sudcovia, ktorý sú v priateľskom pomere manželky (pracovníčky súdu) pána X. V.,
- ide o komplikovanú vec a keďže nemá právne vzdelanie, žiadala aj vzhľadom na zdravotný stav a sociálnu situáciu o poskytnutie právnej pomoci a odpustenie súdnych poplatkov,
- žalovaný tím, že sťažovateľke nepriznal nárok na právnu pomoc, porušil jej právo na spravodlivý proces, pretože ignoroval ustanovenie § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. (ďalej len „zákon o právnej pomoci“);
- v iných konaniach jej za rovnakých podmienok bola právna pomoc poskytnutá;
- krajský súd aj žalovaný ignorovali znenie Ústavy Slovenskej republiky, z ktorej vyplýva, že má nárok na právnu pomoc; poučenie o práve podať správnu žalobu je zmätočné,
- odmietnutie podania pre nesplnenie náležitostí neznamená prekážku rozhodnutej veci (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 626/2018).

III.

Konanie pred kasačným súdom

8. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“) preskúmal napadnuté uznesenie v medziach sťažnostných bodov (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c/, ods. 2 S.s.p.), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 S.s.p.), vo veci v zmysle § 445 S.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a preto ju podľa § 461 S.s.p. zamietol.

9. Podľa § 152 ods. 1 S.s.p. je proti uzneseniu správneho súdu vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, prípustná sťažnosť, ak ju tento zákon nevyklučuje.

Podľa § 154 S.s.p. sťažnosť musí byť podaná v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na správnom súde, ktorý napadnuté uznesenie vydal.

Podľa § 70 S.s.p., ak tento zákon neustanovuje inak, predseda senátu odpustí zmeškanie lehoty, ak ju účastník konania alebo jeho zástupca zmeškal z ospravedlniteľného dôvodu a bol preto vylúčený z úkonu, ktorý mu patrí. Návrh treba podať do 15 dní po odpadnutí prekážky a treba s ním spojiť i zmeškaný úkon.

10. Kasačný súd z obsahu súdneho spisu zistil, že krajský súd dňa 28.10.2019 doručil sťažovateľke pôvodné uznesenie sp.zn. 30S/152/2018 zo dňa 21. októbra 2019, ktorým bolo súdne konanie zastavené. Dňa 13.11.2019 sťažovateľka podala elektronickou formou (e- mailom) sťažnosť proti uvedenému uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo dňa 21.10.2019 spolu s návrhom na odpustenie zmeškania lehoty. Totožné podania osobne doručila v rovnaký deň do podateľne krajského súdu.

11. Z hľadiska vymedzenia sťažnostných bodov bolo úlohou kasačného súdu posúdiť, či krajský súd postupoval správne, keď zamietol návrh sťažovateľky na odpustenie zmeškania lehoty s odôvodnením, že skutočnosti, ktoré sťažovateľka uvádza na ospravedlnenie zmeškania zákonnej lehoty na podanie sťažnosti, nemajú priamu súvislosť so zmeškanou lehotou.

12. Zmeškanie procesnej lehoty na podanie sťažnosti vyvoláva závažné dôsledky v podobe zániku práva vykonať úkon, na ktorého vykonanie bola zákonom určená lehota. Inštitút odpustenia zmeškania lehoty (§ 70 S.s.p.) po kumulatívnom splnení podmienok do istej miery narúša princíp zákonnej koncentrácie na podanie prostriedku procesnej nápravy v tom smere, že aj oneskorene podaná sťažnosť bude vecne prejednaná.

13. Kasačný súd je v kontexte nastolenej podstatnej sťažnostnej námietky ohľadne zdravotných príčin zmeškania lehoty sťažovateľky v zhode s právnym názorom krajského súdu, že skutočnosti, ktoré ponúkla na ospravedlnenie zmeškania lehoty nemajú priamu súvislosť so zmeškaným úkonom.

14. Preto kasačný súd dospel k totožnému záveru, že trvalý nepriaznivý zdravotný stav sťažovateľky nie je univerzálnym dôvodom pre ospravedlnenie akéhokoľvek zmeškaného procesného úkonu (sťažnosti), ktorý časovo nesúvisel so zmeškaným procesným úkonom.

15. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľka ku kasačnej sťažnosti popri množstve iných dokumentoch priložila dve lekárske správy z roku 2008 (a to záznam o poskytnutí lekárskej prvej pomoci z 24.09.2008 alebo správa z 24.09.2008).

16. Keďže dokumenty pochádzajú z roku 2008, je podľa mienky kasačného súdu zrejmé, že sťažovateľka zmeškanie lehoty na podanie sťažnosti proti pôvodnému uzneseniu krajského súdu zo zdravotných príčin nevedela preukázať. Totiž, lehota na podanie sťažnosti proti pôvodnému uzneseniu krajského súdu plynula až v roku 2019 (od 28.10.2019 do 12.11.2019). Kasačný súd dodáva, že ospravedlniteľným dôvodom by z tohto hľadiska bolo napríklad náhle ochorenie v čase, kedy mal byť prostriedok procesnej nápravy uplatnený.

17. K sťažnostnej námietke, že v konaní na krajskom súde rozhodovali zaujatí sudcovia, ovplyvnení sudcami Okresného súdu Žilina, ktorí sú v priateľskom pomere so zamestnankyňou súdu, manželkou istého pána X. Š., kasačný súd uvádza, že ak mala sťažovateľka pochybnosti o nezaujatosti konajúcich sudcov krajského súdu so zreteľom na ich pomer k veci, účastníkom konania, ich zástupcom alebo k osobám zúčastneným na konaní, mohla v zákonom stanovenej lehote uplatniť námietku zaujatosti (§ 87 ods. 1, § 90, § 91 S.s.p.). Keďže tak neurobila, na tieto jeho tvrdenia v kasačnej sťažnosti kasačný súd nemohol prihliadnuť.

18. Ani s námietkou sťažovateľky, ktorou poukazovala na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 626/2018, sa kasačný súd nemohol stotožniť, keďže uvedené rozhodnutie nie je aplikovateľné na prerokúvanú vec, pretože sa týka posudzovania otázky prekážky rozhodnutej veci v súvislosti s nedodržaním zákonom predpísaných náležitostí podania adresovaného Ústavnému súdu Slovenskej republiky. Kasačný súd dodáva, že predmetom tohto konania bolo posúdenie dôvodu, ktorý sťažovateľka uvádza na ospravedlnenie neskoro uplatneného prostriedku procesnej nápravy.

19. Z obsahu ostatných sťažnostných bodov vyplýva, že sťažovateľka napádala aj dôvody, pre ktoré jej žalovaný nepriznal nárok na právnu pomoc (body 1, 2 a 3 kasačnej sťažnosti). Keďže sa krajský súd vecne nezaoberal dôvodmi rozhodnutia žalovaného, sťažnostné body v tomto smere nemôžu byť

predmetom kasačného konania.

20. Na základe vyššie uvedených zistení a úvah kasačný súd nepovažuje sťažnostné body za opodstatnené, a preto rozhodol podľa § 461 S.s.p. o zamietnutí kasačnej sťažnosti.

21. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 S.s.p. (a contrario) a vzhľadom na neúspech sťažovateľky v kasačnom konaní jej nepriznal právo na náhradu trov v kasačnom konaní; zároveň kasačný súd nevidel dôvod ani na postup podľa § 168 S.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e príпустný opravný prostriedok.